

Недялка Иванова

ТОПОНИМИСТЪТ ПРОФ. КОНСТАНТИН ПОПОВ (1907 – 1991)

Константин Петров Попов е роден на 22 май 1907 г. в с. Габаре, Врачанско. Основното си образование получава в родното си село, а средно – в София. Благодарение на голямото си трудолюбие и афинитет към науката през 1934 г. завършва славянска филология в Софийския университет "Св. Климент Охридски", след което работи като учител по български език и литература в Ихтиманско, Белослатинско, Разлог и Оряхово.

От 1938 до 1950 г. е преподавател в Шуменския полувисш учителски институт, на който е бил и директор. През 1950 г. постъпва като асистент по съвременен български език в СУ. За доцент е избран през 1958 г., а за професор – през 1963 г.

Проф. К. Попов е един от най-компетентните преподаватели по съвременен български език, а като научен работник – един от най-ерудитаните изследвачи на българския език. Особено висока стойност имат неговите научни публикации в областта на българския синтаксис. Качествата си на способен и зрял езиковед извява и в областта на българската топонимия.

На тази проблематика проф. Попов е посветил две сериозни монографични разработки: *Местните имена в Белослатинско* (– В: Г о д. на СУ. Филологически ф-т. Т. IV. С., 1960, 485–671) и *Местните имена в Разложко* (С., 1979, 182 с.).

Най-ценното в тези монографии е топонимичният материал, събран изключително добросъвестно и компетентно анализиран от вещ изследвач, живял в тези райони, и познаващ в детайли диалектните особености на Белослатинско и Разложко.

Местните имена в Белослатинско е структурирана в пет глави. Глава първа – "Поселищна история", се предхожда от предговор –

“Движение на населението в Белослатинско”. Изложените тук данни показват едно движение на населението от планинските към равнинните части, а това наблюдение дава възможност на автора да направи изводи за движението и влиянието на отделните диалекти. Първа глава е ценна не само с изключително богатия исторически и краеведчески материал, но и с прецизното научно анализиране семантиката на селищните имена.

Във втора глава “Обща лингвистична характеристика на названията” проф. К. Попов се изявява като изключително компетентен езиковед. Прави впечатление, че за всяка посочена лингвистична особеност авторът търси обуславящата я причина. В следващите две глави са класифицирани водните и местни названия.

За всяка топонимична разработка най-значимото си остава речникът. От една страна той носи недостатъците на шестдесетте години, когато топонимичната ни наука прави първите си сериозни стъпки, но от друга страна, приноси остават и ще остават години напред някои етимологични анализи.

Втората разработка на проф. Константин Попов – *Местните имена в Разложко*, го представя в много по-голяма степен като зрял ономаст. Монографията е включена като книжка 3 в основаната поредица “Българска ономастика”. Пример за поколения млади ономасти ще остане преди всичко щателният преглед на лингвистичната характеристика на имената и речникът, където сполучливо и научно достоверно са обяснени значителна част от местните названия.

Качествата си на талантлив и способен изследвач проф. К. Попов изявява и в статиите си: *Етимологически бележки относно Борован и Плана планина* (Е з и к и литер., 1961, № 6, 72–73) и *За етимологията на Банско* (– В: И з л е д в а н и я върху историята и диалектите на българския език, 1979, 289–294).

За съжаление, смъртта му на 22 ноември 1991 г. лиши българската топонимична наука от реализирането на замислените от проф. К. Попов ономастични трудове.